

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH



Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 35 • Maribor, sobota, dne 23. marca 1940 • Leto XV

Evropska vojna v stadiju živčne vojne

Rooseveltove delegat je iz Rima odpotoval v Genovo in se vkrcal v Ameriko. Pred odhodom iz Rima je Sumner Welles kategorično izjavil, da ni od nobene vojskujoče države sprejel kakega mirovnega načrta, kakor tudi ne od katere druge vlade. Zaraditega ne ponese Roosevelt nobenega takega predloga. Wellesova misija je obstojala samo v tem, da zbira gradivo in poroča Rooseveltu in zunanjemu ministru Zedinjenih držav o sedanjih razmerah v Evropi.

Posebno pozornost je zbudil sestanek Hitlerja in Mussolinija na Brennerju. — O razpravljanju na tem sestanku ni bilo objavljeno nobeno poročilo in so vesti, ki krožijo o tem sestanku le ugibanja. Predvsem je neverjetno, da bi se bilo govorilo na Brennerju o miru. Zakaj Mussolini sam je mnenja, da se še ne nahajamo pred sklenitvijo miru. — V Nemčiji so prav te dni razvili veliko propagando z geslom: vojna do zmage. In, če opozorimo še na govor Chamberlaina v sredo, ko je rekel, da se mirovni načrti ne bi mogli vpoštevati, dokler ne bodo doseženi cilji, ki sta si jih postavili zavezniški državi in ki jih je te dni poudaril Roosevelt, kakor smo jih objavili že v zadnji številki našega lista.

Živahna diplomatska aktivnost med Nemčijo, Rusijo in Italijo more imeti le političen pomen. Italija ne želi stopiti v vojno. Poudarja pa svoje interese v jugovzhodni Evropi, kjer jih imata do neke meje tudi Nemčija in Rusija. Nadalje potrebuje Nemčija moralno in materialno podporo, ki jo more zahtevati predvsem od svojih zaveznic. V tem pravcu so se utegnila vršiti pogajanja na Brennerju. To domnevo opravičuje italijanski tisk, ki poudarja, da je Italija že lani drugega septembra jasno odredila svoje stališče napram spopadu. Tega stališča, pravi Cianov list »Il Telegrafo«, Italija ne bo spremenila.

Ni pa nobenega dvoma, da bo diplomatska živahnost, ki se vrši med Berlinom in Moskvo, Berlinom in Italijo, kakor tudi z Londonom in Parizom, uvedla obsežnejše akcije posameznih skupin držav, eventualno tudi v pravcu mirovnih pogajanj, če ne poostrove vojne. Zanimiva je bila inicijativa, po kateri naj bi se sklenilo o velikih noči premirja, eventualno največ za trideset dni.

Vsi ti dogodki nam pričajo, da imamo pričakovati bolj nagel razvoj sedanje vojne. Ni pa nam mogoče prerokovati ali v pravcu miru ali v pravcu bolj divje odločilne vojne.

Bolgarija za politiko nevtralnosti

Predsednik bolgarske vlade Filov je na seji sobranja dejal, da želi Bolgarija ohraniti parlamentarni sistem in bo nadaljevala politiko nevtralnosti. Bolgarska bo energično odbila vsak napad, toda njena vojska ne bo šla nikdar v vojno za tuje interese.

Madžarski ministrski predsednik v Rimu

Madžarski min. predsednik grof Teleky je prišel v sredo v Rim, da se posvetoje o sodelovanju Madžarske in Italije z grofom Cianom in ducejem Mussolinijem glede Podonavja in Balkana.

Na zapadni fronti

so se vršili po nemških in francoskih poročilih samo izvidniški letalski poleti, drugih bojov ni bilo.

Obnovimo socialistično stranko

Zopet nam obetajo temeljno politično zakonodajo. — Volilni red za narodno skupščino je že uveljavljen, čeprav morda še ne bo tako kmalu volitev, ker glede tega političnega vprašanja danes merodajni politiki niso popolnoma edini. Eni menijo, da naj bi se volitve v narodno skupščino vršile čimprej, eni pa, da je treba prej izvesti in organizirati stranke, oziroma politično življenje.

Mi menimo, da volitve ne bi bile nobena nesreča, ker smo mnenja, da se more politično življenje normalizirati dejansko le potom politične aktivnosti, in sicer bolje, kakor z umetnimi političnimi tvorbami. Šele politično življenje more dati ideološko politične smeri in stranke, okoli katerih se potem zbirajo politično zreli državljani.

Ne vemo še, katero mnenje zmagaja. — Kljub temu pa moramo poudariti, da je temeljna politična zakonodaja nujna že zdavnaj. Če bo ta zakonodaja svobodna, demokratična in veljala za vse državljane enako, enako za delavce in na-

meščence kakor za druge, bo s tem podan prvi predpogoj, da se prične proces politične normalizacije v državi. — Brez političnih svoboščin ta proces ni mogoč, ker se v absolutističnih razmerah ne more razpravljati v politiki, o političnih ideologijah in programih, da bi vse to popularizirali med interesi.

Socialistično gibanje je občutilo te težkoče bolj kakor druga gibanja. — In prav to je morda mnogo prav ta »anatema« je morda mnogo kriva, da je socialistično gibanje v desetletni dobi nekakega izjemnega stanja ohranilo ideološko strnjeno in ideološko disciplino, ki ju zaveden in prepričan socialist nikdar ne pozabi in nikdar ne prezre. Tako, kakor je v delavskih strokovnih organizacijah prva in glavna stvar ideološka strnjeno, organizacijska zvestoba in disciplina v vseh odobrenih ideoloških vprašanjih, tako mora postati in biti kristalnočista in disciplinirana tudi naša nova socialistična stranka, ki jo legalno osnujemo, ko do-

bimo obljubljeni politično zakonodajo.

Težke razmere smo imeli, ali delali smo vseeno. V težkih razmerah se še nahajamo, ker se nahajamo šele pri prvih korakih v normalne politične razmere. Zaradi tega že nekaj let poudarjamo, da je v sedanjih razmerah naša prva dolžnost, da z vsemi silami podpremo borbo za popolno demokratizacijo vsega javnega življenja. To je prvi cilj. V ta namen bodo socialisti lojalno podprli in sodelovali v borbi za demokracijo, ki je temelj vsakega pravega in pravičnega življenja. Brez demokracije namreč ni ne politične in ne socialne pravice, niti ne prilike, da se zanjo borimo.

Socialisti smo ohranili svoj program, svoj značaj, svojo disciplino in solidarnost. Ni se nam treba bati bodočnosti. Kdor pa noče ohraniti teh bistvenih vrlin delavskega razreda, vsega proletarijata, pa organizirane borbe delavcev in nameščencev nikdar razumel ni in je ne bo, če ni v njem prave iskrenosti.

Nova francoska vlada sestavljena

Novo vlado je sestavil Pavel Reynaud.

Po odstopu Daladierove vlade je novo vojno vlado sestavil Pavel Reynaud. V Franciji so bili že dalj časa nezadovoljni z Daladierovo vlado, kateri so očitali, da ni dovolj elastična. Povod za odstop vlade pa je bil izid glasovanja v sredo ob 3. uri zjutraj v parlamentu, kjer je 239 poslancev glasovalo za zaupnico Daladierovi vladi, en glas je bil proti, okrog 300 poslancev pa se je vzdrževalo glasovanja. V teku dopoldneva je celokupna Daladierova vlada odstopila, mandat za sestavo nove vlade je dobil bivši finančni minister Pavel Reynaud, ki je že naslednjega dne sestavil novo vojno vlado narodne sloge, ki bo, kakor poročajo listi, z večjo odločnostjo posegla v razplet sedanje vojne. Daladieru zlasti očitajo, da nista zavezniški državi dovolj naglo in učinkovito priskočili Finski na pomoč.

Nova francoska vlada je sestavljena tako-le:

Paul Reynaud (rep. zveza) ministrski predsednik in zunanji minister; Daladier (rad. soc.) narodna obramba in vojska; Chautemps (rad. soc.) državni minister in podpredsednik vlade; Campinchi (rad. soc.) vojna mornarica; Laurent Eynac (demokrat-levičar) letalstvo; D'Autry (tehnik) oboroževanje. Navedeni ministri tvorijo ožji vojni kabinet. Ostali resori so razdeljeni: Serol (soc.) pravosodje; Lamoureux (rad. soc.) finance; Henry Roy (demokrat-levičar) notranje zadeve; Rollin (dem. zveza) trgovina; Mandel (neodv. rep.) kolonije;

— V vladi so zastopani tudi socialisti.

Sarraut (rad. soc.) prosveta; Squeulle (demokrat-levičar) poljedelstvo; Monnet (soc.) blokada; De Monzie (soc.) javna dela; Pomaret (soc. unija) delavski minister; Julien (rad. rep.) pošte in telegraf; Frossard (soc. unija) propaganda; Riot (demokrat-levičar) trgovinska mornarica; Heraud (nezav. republ.) zdravstvo; Rivière (soc.) pokojnine.

Posebno pozornost je zbudilo v političnih krogih to, da so v novi vladi zastopani tudi socialisti, ki imajo tri važna ministrstva in tri državne podtajnike. V vladi so zastopane vse stranke, le vodja desničarjev Louis Marin in bivši ministrski predsednik Flandin sta izjavila, da ne bosta podpirala Reynaudove koncentracijske vlade.

Nova vlada se je v petek predstavila parlamentu. V Nemčiji menijo, da bo nova vlada nadaljevala politiko Daladiera, priznavajo pa, da se bo sodelovanje z Anglijo sedaj še bolj okrepilo. Italijanski listi pa pravijo, da je nova vlada sestavljena iz strokovno izobraženih ter avtoritativnih mož, ki bo lahko zavzela odločno stališče glede slehernega vprašanja. V Angliji so celo hernege vprašanja. V Angliji so zelo in si obetajo, da bo Reynaudova vlada pripomogla, da bo vojna končala z zmago zaveznikov.

Vlada obstoja iz 22 ministrov in 11 državnih podsekretarjev. Ustanovljeno je novo informacijsko ministrstvo, kjer je dodeljen ministru socialist kot državni sekretar.

Pogajanja za zvezo med Italijo, Nemčijo in Sovjetsko Rusijo?

Hitler obvestil Stalina o razgovorih na Brennerju.

Sovjetski poslanik v Berlinu Skvarčev je takoj po sestanku Mussolinija in Hitlerja na Brennerju odpotoval z letalom v Moskvo, kjer bo obvestil Stalina o zaključkih teh razgovorov. Po berlinskih vesteh je potovanje Skvarčeva v zvezi z važnimi političnimi dogodki. —

Baje se pripravlja načrt za novo Evropo pod vodstvom Nemčije, Sovjetske Rusije in Italije. Isti viri tudi navajajo, da bo v kratkem prišlo do direktnih pogajanj med Italijo, Sovjetsko Rusijo in Nemčijo.

Zakon o državljskih svoboščinah

V predsedstvu ministrstva se je vršila v torek, dne 19. t. m. konferenca, ki so se je udeležili dr. Vl. Maček, dr. L. Marković in dr. Konstantinović.

Na konferenci so razpravljali o predložitvi in odobritvi temeljnih političnih naredb z zakonito močjo glede združevanja, zborovanja, kolektivnih akcij in naredb o tisku.

Dr. Maček zlasti želi, da se zakoni čimprej uzakonijo, da se bo politično življenje moglo normalizirati.

Naredba o združevanju in dogovarjanju je ministrski svet odobril, načrt naredb o tisku pa je izdelal minister pravde.

Socialisti bodo sodelovali z opozicijo

Beograjska »Politika« poroča naslednje:

»Sestanek predstavnikov opozicijskih strank je napovedal v minulem tednu živahnejšo akcijo opozicije. Na minulem sestanku so informativno razpravljali o aktualnem političnem položaju, vendar niso sklepali o stališču opozicije v nadaljnji akciji. Določeni so novi sestanki, ki se jih bodo udeleževali tudi zastopniki socialistov, ki so v minulih volitvah šli skupno na volitve. — Nadaljnje ravnanje opozicije bo odvisno od razvoja splošnega političnega položaja, zlasti pa od vprašanja izvedbe poslanskih volitev.«

Poostrena angleška letalska vojna

Na komentarje nemškega časopisja o angleškem letalskem napadu na nemško vojno oporišče na otoku Syltu, javlja Reuter, da je letalski minister včeraj v Londonu v govoru na radio opozoril Nemce, da bodo sedaj Angleži vsak napad podvojeno vrnili in tako pokazali, da ima angleški lev tudi ostre zobe. — Napad na otok Sylt je vodil najboljši angleški letalski kapetan.

Volitev v narodno skupščino še ne bo

Beograjski listi («Politika» in drugi) opozarjajo, da objavljanje volilnega zakona za narodno skupščino še ne znači, da se bodo volitve izvršile. Vladni in opozicionarni krogi smatrajo, da je sicer potrebna ta zakonodajna korporacija. Da pa so razmere take, da bi nastala ob volitvah preostra trenja in je zaradi tega treba počakati na ugodnejšo in mirnejšo priliko.

Povoljne tudi niso mednarodne raz-

mere. Ustvariti je treba doma pogoje političnega življenja z organiziranimi in orientiranimi volilci v smislu demokratskih načel in ne orožje v rokah demagogov in brezvestnih politikov.

Organizacija je mogoča v svobodi, diskusiji. Če tega ni, ne more biti tudi diskusiji. Če tega ni, ne more biti tudi ne onega.

Rusija ugovarja obrambni zvezl nordijskih držav

Švedska, Norveška in Finska namestavljajo ustanoviti obrambno vojaško zvezo proti napadalcem nanje. Rusija ugovarja tej nameri, češ, da bi taka zveza nasprotovala finsko-ruski mirovni pogodbi. Obenem izjavlja Rusija, da jamči za nedotakljivost Švedske in Norveške. Pri tem ne smemo pozabiti, da je Rusija že zahtevala od Švedske in Norveške pomorske baze na njihovi ozemlju.

Finska vlada bo preosnovana

Ker sta odstopila minister za narodno obrambo in minister prosvete, se pričakuje, da bo v kratkem finska vlada preosnovana, ker to zahteva tako notranji in zunanji politični položaj.

Tone Maček:

Na Finskem...

Na Finskem je zima, na Finskem je noč, priroda oklepa ledeni obroč. Nad zamrzlim jezerom čui, topovski grom: tam finški snovi svoj branijo dom. Pa krogla prižvižga iz zasneženih dalj, vojak je omahnul in v zmet je pal. Tam bo zdaj truden se končno spočil, sneg ga je z belo odejo prekril.

Daleč tam sredi pretemnih gozdov, skriva preskromne se kočice krov. Zaskrbljena mati tam sklepa roké in moli za sina, da vrnil bi se, da v svobodnem domu bi, svoj gospodar, ohranjal sinovom ognjišča oltar. Če pa mu Bog je prisodil takó, naj na dan sodbe vstajenje mu bo.

Oj mati, ne tóži, tvoj sin ni propal, glej, z novo pomladjo je tudi on vstal. Iz njegovega srca je seme poglalo, njegovo telo je, glej, rasti mu dalo. In tamkaj, glej, vzkli, na razbiti livadi, iz tvojega sina je nov cvet pomladi. In z nežno glavico zdaj v vetru pozvanja in praznik vstajenja zdaj svetu oznanja.

Finska delegacija v Moskvi

V Moskvi se nahaja že nekaj dni posebna finska delegacija, ki je prinesla s seboj ratificirano mirovno pogodbo in se pogaja s sovjetsko vladom glede ostalih z mirovno pogodbo še nerazčiščenih vprašanj.

Angleški letalski napad na otok Sylt

je po danskih vesteh povzročil na teh utrdbah silno razdejanje. Poškodovan je baje Hindenburgov nasip, ki veže otok s celino in ni več opaziti, da bi vozili vlaki po tej progi. Porušen je baje tudi neki utrdbeni stolp. Še dolgo po napadu se je na otoku Syltu dvigal gost dim.

Nemška letala napadla angleške ladje

Kot odgovor na 6 urno bombardiranje nemškega otoka Sylta, ki je bil eden izmed največjih letalskih napadov, ki so ga v tej vojni izvedli Angleži, so nemška letala v sredo, dne 20. t. m. napadla blizu škotske obale skupino angleških trgovskih ladij. Po nemških poročilih je bilo potopljenih 9 ladij v skupni tonaži 42.000 ton in sestreljeno eno angleško letalo. Angleži označujejo te vesti kot fantastične in poročajo, da so vojne ladje obstreljevale nemške bombnike, z obale se je dvignilo več angleških letal, ki so pregnala deset nemških bombnikov. — Angleške vojne ladje in letala sploh niso bila zadeta, tako tudi ne večina trgovskih parnikov, z izjemo treh nevtrálnih, manjših ladij, in sicer en švedski in dva norveška parnika. — Angleži so sestrelili eno nemško letalo, več letal pa so poškodovali.

Indijski nacionalni kongres je z veliko večino glasov sprejel resolucijo, ki jo je predlagal predsednik Nehru, ki zahteva popolno neodvisnost Indije in pravi, da indijski narod ne more biti svoboden pod angleškim imperijem. Ghandi je izjavil, da noče prevzeti odgovornosti za proglasitev civilne nepokorščine, če ne bodo za tako proglasitev dani zadovoljivi pogoji. Če ga nacionalna stranka neče ubogati, je dejal Ghandi, naj si rajši izbere drugega voditelja.

Koliko invalidov ima Finska? Finska ima ob koncu vojne 30.000 invalidov, ne všteti vdov in sirote, ki jih bo tudi okrog 20.000. Računajo, da so Finci imeli 15.000 mrtvih.

Doma in po svetu

Prihodnja številka našega lista bo radi praznikov izšla v sredo.

O proračunskih dvanajstinah za državno proračunsko leto 1940-41 bo sklepal prihodnje dni ministrski svet, ker ni narodne skupščine. — Nove dvanajstine bodo veljale od prvega aprila dalje, ker se poslovno leto zaključuje s koncem marca meseca.

Preureditev države, volitev v narodno skupščino in hrvatski sabor še najbrž ne bo, ker proti temu govori mnogo razlogov. To vest je objavila «Nova Pravda», ki je glasilo ministra dr. Kulenovića.

Dr. Stojadinović proti sporazumu. Na sestanku svojih prijateljev v Beogradu je te dni dejal dr. Stojadinović, da se bodo on in njegova stranka borili proti sporazumu. Orisal je tudi položaj po padcu njegovega režima.

Kranjski tekstilni industriji poskusijo svojo srečo v Beogradu. Znani tekstilni industrijec Franjo Sirc je kupil na Karaburmi v Beogradu večji kos zemlje, kjer namerava zgraditi nove tekstilne tvornice.

Nemčija hoče dvigniti vrednost marke. Nemčija je obljubila, da bi plačevala dražje našo živino in živilske pridelke, če se zviša tudi tečaj ali vrednost klirinške marke.

Na francoski meji ni italijanskih čet. Na Brennerskem razgovoru se je po londonskih vesteh Hitler trudil, da bi pridobil Mussolinija za to, da bi Italija poslala svoje čete na francosko mejo, kar je pa Mussolini odklonil.

Proces proti 44 komunističnim poslancem se je te dni pričel v Parizu. Obtoženci bodo obsojeni pred francoskim vojaškim sodiščem.

Angleški parlament je bil preko velikonočnih praznikov odgođen in se bo sestel še-le 2. aprila.

Najbolj pasivni Okrožni urad za zavarovanje delavcev. V socialnem zavarovanju je vsako leto nekaj okrožnih uradov pasivnih. Vzroki so lahko različni. Slabo gospodarstvo, neplačevanje prispevkov ali pa neugodno zdravstveno stanje. Razlogi so včasih nepremagljivi, zaradi tega je utemeljeno, da skrbi tudi skupnost zavarovanja s svojimi pomočmi za sanacijo. V letu 1939. je bil najbolj pasiven okrožni urad za zavarovanje delavcev v Splitu. Urad je med manjšimi in je izkazal lani 1.850.000 dinarjev primanjkljaja. Osrednji urad je zaradi tega odredil pregled poslovanja v Splitu, kamor so odpotovali komisar SUZORA Juraj Gašparac, dr. Milan Ježić, dr. Mrvos in inž. Branimir Iveković. Pričakujejo tudi generalnega ravnatelja Matjašića. To potrjuje naše mnenje, da bi parcelacija socialnega zavarovanja bila za marsikateri okrožni urad neprijetna.

Med Berlinom in Amsterdamom je bil zopet obnovljen letalski promet, ki je bil v začetku vojne ustavljen.

Zdravniki stajisti, ki so doslej brezplačno prakticirali v bolnišnicah in klinikah, dobe od 1. aprila dalje plačo. Tako je obljubil minister dr. Budisavljević na občnem zboru beograjske zdravniške zbornice.

Tridesetih let je stara naša država. V Beogradu je imel Jugosla zborovanje. Brzljivo je pozdravil predsednika in podpredsednika vlade ter prosil, da se zavzame za svojo avtoriteto, da se uveljavijo v našem narodnem gospodarskem življenju pravice delavcev in nameščencev ter pobija asocijalni nastop delodajalskega sveta proti njim akcijam za zboljšanje materialnega položaja delavskega stanu.

Nov jugoslovanski poslanik v Švici Momčilo Jurišić je izročil predsedniku švicarske konfederacije svoje poverilnice.

Trgovinski minister dr. Andres bo v kratkem v spremstvu gospodarstvenikov odpotoval v Bukarešto k ustanovitvi rumunsko-jugoslovanske gospodarske zbornice.

42 hladilnih vagonov, ki bodo posebej urejeni za prevoz svežega mesa, bo kupila naša država.

Pogajanja za nov konkordat se vodijo med Vatikanom in Nemčijo.

Novinarji nevtrálnih listov v Berlinu so po zahtevi Reuterja prosili nemško vladu, da bi smeli obiskati otok Sylt in si ogledati poškodbe po angleških letalih. Vlada jim tega obiska ni dovolila.

12 milijonov ton premoga bo letno Nemčija dobavila Italiji. Premog bodo prevažali preko Avstrije v Italijo.

Kancelar Hitler je imenoval dosedanjega inšpektorja nemških cest dr. Todta za ministra za oboroževanje. General Horstenau, ki je doslej vodil to ministrstvo pa je bil dodeljen nemškemu vrhovnemu poveljstvu.

Dr. Schaft in dr. Ley se nahajata v Bukarešti, kjer se bodo vršila trgovinska pogajanja med Nemčijo in Rumunijo.

Stroški finske vojne. Po računih stroški in škode finske vojne znašajo 75 milijonov funtov sterlingov (nad 16 in pol milijarde dinarjev).

Koliko je Finska zgubila ozemlja? Finska bo odstopila Sovjetski Rusiji ozemlja za dve dravski banovini. S tega ozemlja se sedaj seli prebivalstvo na finsko stran. Računajo, da se bo preselilo okrog pol milijona Fincev. Finska vlada bo zgradila nova naselja z enakimi imeni, kot jih imajo kraji, katere je odstopila Sovjetski Rusiji.

Največja angleška prekoceanska parnika «Mauretania» in «Queen Mary» sta te dni odpluli iz Newyorka.

Iz Češke

Določevanje cen. Časopisi javljajo, da je Protektorat določil tudi najvišje dopustne cene za prodajo sveže zelenjave in sicer za 100 kg belega zelja 100 K., rdeče zelje 125 K., kumariče 150 K., celer 260 K., peteršilj 210 K., salnata repa 120 K. itd. Nadalje so določene prodajne cene za pnevmatike vseh vrst itd. Po Veliki noči bodo na novo določene cene mleka, masla in vseh mlečnih izdelkov. Na železnicah so bile cene vožnje zvišane za 20 odst. in za 15 odst. tovarne tarife. Vlada pa opozarja, da se blago, ki se prevažna po železnicah, radi tega kljub temu ne sme podražiti.

Ob slavnosti obletnice Protektorata je izjavil Protektor von Neurath praškemu zastopniku lista «National Zeitung», da je razvoj tega leta pokazal, kako modra je bila odločitev predsednika dr. Hache, ko je vložil usodo češkega naroda s polnim zaupanjem v roke Führerja.

Ogromna poplava ledu v Pragi. Ko se je pretekli teden odtalal led na Vltavi, je nastala velika poplava, kakor je v Pragi ne pomnijo že 50 let. Nepregledne množice ledu so se razile čez obrežje, zalile cele vasi in pri tem podirale hiše, industrijska podjetja, elektrarne in mostove. Tudi znani mostiček pred Narodnim gledališčem na Slovanski otok je bil prevržen, voda je vdrla v prostore kavarnice «Manes» na obrežju in zalila tudi celo vrsto ulic, ki segajo do obrežja. Pomagati je moralo tudi vojaštvo pri reševanju delih. Celotno Karlov most so morali zapreti in je bil znatno poškodovan en kameniti stebor.

Okrog naših znancev. Časopisi poročajo, da je pesniku Josipu Hori, ki je bil pred dvema leti s pisateljem Karlom Novym pri nas, umrl v Kladnem oče, Antonin Hora, star 75 let.

Zane Grey:

85

Mož iz gozda

Toda Dalejeva filozofija, hladna, jasna in nemajna, kakor je narava sama, se je pod človeškim opominom, ki je zvenel iz besed Helen Raynerjeve, začela majati. Kaj le je menila s tem? Ne da bi svojo ljubezen do divjine moral opustiti, marveč da bi sam sebe spoznal. Mnogo slučajnih besed tega dekleta je imelo globino. Bil je mlad, krepak, inteligenten, prost vseh bolezni, prost strasti pijanstva. Mogel bi drugim mnogo koristiti. A komu? Če bi bilo na tem, potem je tukaj na primer uboga, stara gospa Cass, revna, priletna in hroma ženska; tukaj je Al Auchincloss, ki se je pogumno boril do kraja, ki je obkoljen po sovražnikih, deloval na to, da bi njegova kri in njegova imovina želi sadove njegova truda; tu sta še obe dekleti, Helen in Bo, tuji na zapadu, ki sta se nenadoma znašli naproti velikemu vprašanju življenja farmarjev in nepoznanih tekmovalnih interesov. Dale se je spomnil še različnih drugih ljudi iz male vasice Pine, — ljudi, ki so doživeli brodolom, ki jih je življenje trdo pestilo, ki pa bi jih z dobroto in podporo lahko napravili srečne.

Kaj je bila torej dolžnost Milta Daleja napram samemu sebi? Ker ljudje drug drugega, ali slabše med seboj, oropajo in oplenijo, naj bi on tako imenovani civilizaciji obrnil hrbet, ali pa naj bi postal kakor so drugi? Jasno je slišal iz svoje notranjosti odgovor, da niti eno, niti drugo ni njegova dolžnost. In potem je spoznal, da vasica Pine, kakor tudi ves ostali svet, potrebuje mož njegovega kova. Šel je k

naravi, v gozdove, v divjino, da bi svoj razvoj pospešil; in vsa njegova bodoča spoznanja in prizadevanja, bodo posledica te vzgoje.

Tako je prišel Dale v nočni tišini, na samotni livadi, sredi gozda, do sklepa, ki bo, kakor je to čutil, začetek dolge borbe.

Treba je bilo naporenega spoznanja samega sebe, da je mogel ugotoviti značaj te borbe, končno pa se je vsa zadeva zaključila v paradoksalni ugotovitvi, da mu je Helen Rayner odprla oči k spoznanju svoje dolžnosti kot moža, da je to dolžnost priznal, da pa se mu v obliki omotne, vzburljive in sladke bojazni, da bi sploh še mogel kdaj priti v Helenino bližino, postavlja čudna zapreka na pot.

In potem so nenadoma začele vse njegove misli krožiti krog dekleta; vržen iz ravnotežja, je blodil skozi labirint tujih in čudnih idej.

Ko se je naslednji dan prebudil, je bil ta njegov duševni boj čisto resno v polnem teku. Še v spanju je njegov duh deloval. Misel, ki ga je jutraj prva pozdravila, je bila lepa kakor sam sončni vzhod in ga je spomnila Auchinclossovih pomembnih besed: »Ne zanemarjajte svojih uspehov pri dekletu!«

Stari živinorejec je postajal še strožji. Namigaval je na stvari, ki jih ni bilo mogoče uresničiti. Misel na uspeh pri Heleni se je samo mimogrede pojavila v njegovi zavesti. Zvezde so nedosežne, tajne življenja ni mogoče razložiti, skrivnosti narave ne bivajo le na zemlji, — vse te teorije ni bilo niti za malenkost težje dokazati, kakor zamisel, da bi Helen Rayner mogla biti njemu namenjena.

Vendar, njen čuden pojav v njegovem življenju je povzročil opustošenje v njegovi duši, ki ga je šele zdaj pričel slutiti.

Ves mesec je blodil po gozdovih. Bil je oktober, še vedno vsa zlata in polna letna doba; povsod med brezmejnimi temnim zelenjem je svetli blesk hrastov in javorov ustvarjal čudovito lepe kontraste. Nosil je puško preko ramena, a je ni uporabljal. Brez smotra in cilja je lazil milje daleč, pohajkoval je enkrat v to, drugič v drugo smer. A njegove oči in njegova ušesa niso bila nikdar bolj tenkočutna. Po cele ure je navadno sedel na kaki skalnati polici in gledal v daljavo, odkoder se je zlato listje javorjev svetlikalo kakor zlato, med temnim zelenjem gorskih reber. — Najraje se je v kaki javorjevi gošči na robu kake samotne jase zleknil po tleh in je ležal na hrbtu v blesku orumenelih listov, ki je kakor koprena iz zlata in škrlata viselo nad njim, medtem ko so bela drevesna debla delila senco krog njega v progaste vzorce. Nepristano, naj je pihljala sapa ali ne, so trepetali listi javorjev in trepetljivi, neprestano in tako čudno, kakor je trepetalo v njegovih žilah. Večkrat se je naslonil na kako z mahom obraščeno skalo ob gorskem potoku, da je mogel prisluškovati, gledati in čutiti, vse kar je bilo okrog njega, medtem ko je pred njegovimi duševnimi očmi plaval podoba temnokega dekleta. Na samotnih vrhovih je posedal, podoben orlu in je strmel doli na rajsko livado, ki je postajala lepša in lepša, a vendar nikdar več taka, kakor je bila še pred kratkim, nič več ni napolnjevala njegovega srca z zadovoljstvom, nič več ni bila zanj edino in vse.

Pozno v oktobru je padel prvi sneg. Na južni strani livade je takoj spet skopnel, a severna stran in skalnate rebri in vrhovi so ostali beli.

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

CELJE

Volitve obratnih zaupnikov se vsako leto ponavljajo in se ob tej priliki kosajo strokovne organizacije za svoje zastopnike v podjetjih. Zanimivo je, da se v obratih, kjer ni URS-ove organizacije ne pojavijo ne plavi ne beli, prav tako pa tudi ne zeleni, dasi bi tam bilo najbolj potrebno, da bi se uveljavili. Tako vidimo sedaj v Celju, da se v največjem podjetju ne upajo nastopiti nasprotniki, zlasti zeleni.

Odpušteni Westnovi delavci še vedno brez službe. To podjetje je pred leti odpustilo veliko število delavcev, ki se še danes zamažijo trudu, da bi dobili zaposlitev, ker so na takozvani »črni listi«. Po večini vsak podjetnik odkloni delavca, če ve, da je bil zaposlen pri tvrdki Westen, celo pri občini ne dobijo zaposlitve. Navadno se podjetniki izgovarjajo, da imajo dogovor z občino, da morajo predvsem zaposliti domače, t. j. v tukajšnji občini pristojne delavce. O znanih pripombah, ki jih je ta tvrdka vnesla v delavske knjižice, je »Delavska Politika« že poročala. Čeprav so bile sedaj izstavljene nove poslovne knjižice, vendar prizadetim »žigosanim delavcem« to ne koristi mnogo, ker hoče pač vsak podjetnik predno sprejme delavca v službo vedeti, kje je bil poprej zaposlen. Ko končno delavec s težkim srcem prizna, da je bil zaposlen pri tvrdki Westen, se ga z izgovorom, da je že prestar ali da ni prostega mesta, odslovi. Tako ti reveži zamažijo isčanje že leta in leta za poslitve in so nekateri celo bili prisiljeni, da so odšli v Nemčijo za zaslužkom. Taka je usoda odpuščenih Westnovih delavcev.

Seja »Vzajemnosti« se bo vršila v sredo, dne 27. marca s pričetkom ob 20. uri. Radi občnega zbora je udeležba odbornikov strogo obvezna. Pripravite poročila.

Slovenski izseljenci zaposleni kot rudarji v rudniku Victoria Mathias v Essenu želimo vesele velikonočne praznike vsem celjskim delavcem in čitateljem »Delavske Politike«. — Krk Jernej v imenu tovarišev.

KRANJ

Delovanje strokovnega pokreta. V »Cankarjevem domu« so se zbrali na praznik 19. t. m. člani in članice SDSZJ, da pregledajo delovanje podružnice v preteklem letu. — Obisk je bil v primeru s številom članstva prav zadovoljiv. Izgleda, da je to res jedro, kar je še ostalo zadnja leta v strokovnem pokretu, ko ta pokret dobiva udarce od vseh strani, najbolj grenke pa od tistih, katerim služi. To je žalostna ali bridka resnica. Splošni pregled o delovanju podružnice je podal predsednik s. Kerč ter obenem obsodil brezbriznost delavstva za organizacijo. To delavstvo je bilo posebno zadnje leto malodušno radi notranjih in zunanjih političnih prilik in se ni zavedalo, da je prav v takih časih organizacija najbolj potrebna. Za njim so podali svoja poročila tajnik, blagajnik in predsednik nadzorstva, ki so bila brez debate sprejeta, odboru pa soglasno podeljena razrešnica. Odbor podružnice si je prizadeval, da bi pri tekstilnem delavstvu vzbudil zanimanje za organizacijo, toda vsi poskusi v tem smislu so bili zaman. V ta namen je bilo sklicanih več sestankov, širših sej in tudi zborovanja. Poročilo o delovanju centrale je podal tajnik s. Jakomin. Podal je kratek pregled o skupni akciji strokovnih organizacij za splošno povišanje mezd, o anketi na Banskii upravi, o ...

Plesna šola »Vzajemnosti« se bo vršila v »Cankarjevem domu« še na Velikonočni ponedeljek in na Belo nedeljo, obakrat s pričetkom ob 19. uri. Zaključni plesni venček pa bo pomezne, kar bomo še pravočasno javili.

Vsakovrstne obleke in blago za obleke v veliki izbiri priporoča znana trgovina pri ALBINU JAZBECU V KRANJU.

POBREŽJE PRI MARIBORU

»Zvočni kino Pobrežje«, 23. 24. in 25. marca prekrasni film »Grešnik v raju«. Rezervirajte pravočasno vstopnice.

LJUBLJANA

Proračun mestne občine za 1940-41 odobren. Finančni minister je z odlokom z dne 8. marca t. l. odobril proračun ljubljanske občine, ki znaša 131,3 milijone dinarjev (lani 123,6 milijonov). Pravilnik za izvajanje proračuna je objavljen v »Službenem listu« Dravske banovine z dne 16. t. m.

Zanimiva primerjava med Ljubljano in Zagrebom. Ljubljanski občinski proračun znaša okroglo 129 milijonov dinarjev ter šteje mesto okoli 80.000 prebivalcev. Zagrebčani plačajo občinskih davščin na leto 160 milijonov, šteje pa Zagreb okoli 185.000 prebivalcev. Zagrebčani plačujejo letno občinskih davščin 864,50 din na osebo, Ljubljančani pa 1812,50 din na prebivalca.

Krematorij dobimo. »Slovenec« je sicer izredno zakrknjen sovražnik krematorijev in sploh upeljevanja umrlih ter so mu še krematoriji najljubša prilika. Opozarjamo že danes tudi svojo onemoglo jezico nad »Delavsko Politiko«. Kljub temu je isti »Slovenec« pred kratkim sporočil ljubljanski javnosti presenetljivo vest, da dobimo tudi v Ljubljani krematorij in da ga bo zgradila sama mestna občina na svoje stroške. Tudi po nekaterih drugih državah, kot na primer na Češkem, imajo

ravno občine monopol za gradnjo krematorijev in vlečejo baje iz tega zelo lepe dohodke; razen tega pa si prihranijo dragocena zemljišča za zdravje meščanov v parkih in za gradnjo novih stanovanjskih hiš. »Slovenec« pa je pograbil zadevo še z mnogo važnejše strani in sicer z vidika zdravja in higijene. Poročal je, da ima Ljubljana prostor za pokopavanje poginule živali v precejšnji višini nad mestom in da vsled tega tam pronikajo človeškemu zdravju nevarni bacili razkrajajočih se mrhovin v izvirke vod, ki potem napajajo studence ter okužujejo tudi vočo v potokih. Vsled tega je mestna občina sklenila, da odpravi to živalsko pokopališče in bo zgradila krematorij, v katerem bo vso poginulo mrhovino upeljala. Seveda »Slovenec« iz tega ne izvaja nujne konsekvence, da veljajo isti pogoji tudi glede človeških pokopališč, ki se nahajajo zlasti po deželi običajno na višjih krajih in od tam ogrožajo pitno vodo. Še večja nevarnost za človeško zdravje pa so pokopališča v nižinah in se je pravkar zgodilo glasom časopisne vesti te dni v nekem južnem kraju, da je povodenj zalila vasko pokopališče in dvignila iz grobov razpadla trupla.

MARIBOR

Konferenca socialističnih zaupnikov se bo vršila v nedeljo, dne 31. t. m. dopoldne v dvorani hotela »Orel«. Opozarjamo že danes na to važno konferenco vse naše zaupnike in sodrže.

Občni zbor »Glasbenega društva žel. del. in uslužbencev« se bo vršil v nedeljo, dne 14. aprila s pričetkom ob pol 3. uri popoldan v spodnji dvorani hotela »Orel«.

Kratka seja mestnega sveta. V sredo, dne 20. t. m. se je vršila seja mestnega sveta, na kateri je župan g. dr. Juvan poročal, da je g. dr. Veble odložil mandat mestnega svetnika, ker je bil imenovan za člana državnega sveta. Proračun mestne občine je finančni minister odobril z nekaterimi spremembami, ki se nanašajo na trošarino na pivo in vino. Trošarina na pivo bo znašala 60 para, na vino pa din 1,50 za liter. Uslužbeniki davek bo za svoje namesčence plačala mestna občina. — Mestni svet je odobril najetje posojila din 2.500.000 iz fonda starostne preskrbe tekstilnih delavcev tvrdke Hutter. To posojilo je namenjeno za zaščito otrok v slučaju evakuacije. Odobren je bil tudi nov cenik o maksimiranju cen gostinskih obratov, s katerim se zvišajo cene pri nekaterih živilih, ki so se podražile. Prav tako je mestni svet odobril lanskoletni obračun mestnih podjetij. — ... seja trajala samo 10 minut e ...

Mariborsko državno tožilstvo preiskuje poverbo pri Mestnih podjetjih (električno podjetje), ki znaša baže okrog din 80.000.

Navijanje cen. Radi praznikov so na našem trgu te dni cene nekaterim življenjskim potrebščinam silno poskočile. Mleko, prodajajo po din 4 liter, slanino po din 20, bučno olje po din 21, pa tudi nekatere vrste mesa prodajajo kar po din 2 dražje kakor doslej. Odbor za pobijanje dražnje bi naj ukrenil potrebno.

Radijske oddajne postaje bodo podržavili. Tako smo čitali pred par tedni v časopisih. Vprašanje je, kdaj se bo to izvršilo. Bil bi že skrajni čas, kajti dokler se to vprašanje ne reši, najbrž tudi ne bomo dobili na Tezno pomožne oddajne postaje. Sedanji lastnik ljubljanske oddajne postaje »Prosvetna zveza« gotovo ne bo pričela z gradnjo, ampak bo to skrb prepustila državi. Vprašanje je tudi, kaj bo z zemljiščem, ki ga je kupila mestna občina v to syrlo in katerega bi ji morala »Prosvetna zveza« v petih letih odplačati. Ali bo sedaj to zemljišče odkupila od občine država? To se zaenkrat ne ve, kakor se tudi ne ve, kakšne načrte ima država oz. pristojno pošto ministristvo v zvezi z zgraditvijo pomožne radijske oddajne postaje za Maribor in obmejno ozemlje. Vprašanje pa je vendar tako važno, da ga ne kaže še dalje odlašati.

ZAGORJE OB SAVI

Volitve v Bratovsko skladnico. V nedeljo, dne 17. t. m. so se vršile volitve delegatov v skupnino krajevne Bratovske skladnice. Volilnih upravičencev je bilo 1036, glasovalo jih je pa komaj 736. Od tega je dobila lista ZRJ 426, JSZ 204 in NSZ 104 glasove. Značilno je za NSZ, da ni dobila niti toliko glasov, kolikor je rabila podpisov. Za nje je pač najbolje, da v revirjih likvidirajo svoje gibanje. Pa tudi mi nismo z izidom zadovoljni. Ker če je padlo število volilcev, je padlo v naše breme za vzrok se bomo zanimali.

PEČOVNIK

Ob priliki zadnjih volitev rudarskih zaupnikov so pri nas postavili kandidatno listo tudi »neorganizirani«, katere je na volišču zastopal g. Božnik. Izdali so proti strokovnim organizacijam letak in jih blatili ter vse mogoče stvari obljubljali volilcem. Ker so pri volitvah dobili večino glasov, jih sedaj pozivamo, da čimprej izvedejo mezdno gibanje in tako dosežejo povišanje nizkih akordnih zaslužkov. Torej g. Božnik le na delo! Verjetno je, da vam g. obratovodja ne bo nasprotoval. — Rudar, ki vas ni volil.

JESENICE

»Gospoška kmetija« je naziv burke, ki jo bo predvajala DKD »Enakost« v veliki dvorani »Delavskega doma« na Jesenicah, na velikonočni ponedeljek popoldan ob 3. uri. Vse sodrže vabimo, da si ogledajo to zanimivo bur-

SV. LOVRENC NA POHORJU

Redni občni zbor tukajšnje podružn. SMRJ. ki se je vršil dne 16. t. m. popoldne v dvorani gostilne g. Urbanc Maksa, je prav lepo uspel in je bil tudi obisk zadovoljiv. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik podružnice s. Paradiž, ki je podal kratko poročilo o delovanju organizacije v preteklem letu in želel, da bi vsi delavci kmalu spoznali, kako potrebna je strokovna organizacija. Tajniško in blagajniško poročilo je podal s. Slatinek, iz katerega je bilo razvidno, da je podružnica SMRJ pridobila v zadnjem času precejšnje število novih članov in je sedaj v podjetju H. Kieffer organiziranih že nad 50 delavcev v naši organizaciji, kar je vsekakor lepo število za ta majhen obrat. Zeleti bi bilo, da se včlanijo v naši organizaciji še vsi oni, ki stojijo izven organizacije, ker bo le močna organizacija lahko uspešno delovala v korist delavstva. Pri volitvah novega odbora so bili z malimi spremembami izvoljeni dosedanja odborniki s predsednikom s. Paradižom na čelu. Sledila je živahna debata, v katero so posegli številni sodrugi, ki so iznesli razne želje, zlasti pa tudi podčrtali, kako potrebno je, da delavci pridno čitajo naš list »Delavsko Politiko«, da bodo o vseh važnih vprašanjih točno poučeni. Vsak zaveden delavec, zlasti pa zaupnik naj bo tudi naročnik našega lista »Delavske Politike«, ki mora prihajati v vsa delavska stanovanja. — Družnost! — Kovinar.

LAŠKO

Nekateri ljudje so dandanes skrajno brezsrčni. Neki družini v Laškem je neznan brezsrčnež z nekim predmetom silno razmesaril psa po spodnjem delu telesa. Tudi žival zasluži sočutje. Tako okrutno mučenje živali v najostrejši zimi moramo najodločneje obsojati. Imeli smo tudi slučaje, da so zlobneži tako poskodovali pse, da so bili šepavi vse življenje. Mnogi tudi zastrupljajo mačke, ki so pa za naše mesto nad vse koristne živali. Po vseh mestnih kanalih se redi ogromna množina podgan in miši, radi česar je pobijanje mačk zgreseno že iz higijenskih razlogov. Dalje je bilo opaziti po cestah vozniške, ki so vozili s sanmi tudi takrat, kadar je po cestah bilo le malo snega. Marsikje se konji mučijo do onemoglosti. V takih slučajih naj bi oblast sploh prepovedale vožnjo s sanmi. Naši kmetje pripovedujejo, da je letos poginilo na stotine ptic radi ostrega mraza. Naši meščani so po večini storili svojo dolžnost ter povsod postavili hišice in deske s drobtinami in zelišči za prehrano ptic, ki uničijo po vrtovih, njivah in drevju na milijone mrčesa.

ZABUKOVCA

Volitve obratnih zaupnikov, kakor tudi volitve v Bratovsko skladnico, ki so se vršile po rudarskih revirih so pokazale, da je naša organizacija ZRJ čvrsto usidrana med rudarji. Tudi pri nas, kjer so v zadnjem času nastale posebne razmere, je izid volitev kljub temu pokazal, da presojojo rudarji vsa vprašanja trezno in se ne pustijo tako hitro iztiriti kot bi to želeli gotovi elementi. Od 6 izvoljenih zaupnikov je dobila pri nas ZRJ 3 zaupnike, od katerih zadnji mandat je odpadel kot od najmočnejše liste v dobro namesčencem, 2 zaupnika je dobila lista razbijačev delavske enotnosti, ZJD je dobila 1 zaupnika. — Kandidatna lista ZRJ v Bratovsko skladnico, katere nosilec je bil s. Košak Franc, je dobila od 61 delegatov 48, dočim pripada 13 delegatov zeleni barvi, t. j. ZJD.

Trezno misleče rudarsko delavstvo mirno gleda v bodočnost, ker si je izvolilo sposobne in zavedne zaupnike ter delegate, ki so že neštetokrat dokazali, da so vredni delavskega zaupanja. Potrebno pa je sedaj, da se rudarji še bolj oklenejo svoje razredne strokovne organizacije ZRJ, poleg tega pa morajo tudi pridno čitati naš list »Delavsko Politiko«, iz katere bodo črpali potrebne informacije. Prepričani smo, da zavedni rudarji ne bodo podlegli zapeljivi agitaciji naših nasprotnikov, ker se dobro zavedajo, da si bodo zboljšali svoj gmetni položaj le potom svoje organizacije ZRJ, ki je edina prava predstavica rudarskega proletarijata. — Rudar.

GUŠTANJ

Perzonale je treba prenoviti! Te dni, ko v igred prav polagoma prihaja tudi v Mežiško dolino in se dnevi vedno bolj svetijo in postaja toplejša, izgledajo jeklarniški perzonali še mračnejši in starejši. Vidi se jim, da že dolgo let zamažijo pričakujejo prebeljenja in najpotrebnejših popravil. Najslabši je perzonali št. 5, kateremu pravijo tudi »strafhaus«. Ne vem pravo natančno za vzrok tega imena. Mogoče zato, ker imata po dve družini skupno kuhinjo in so nekatere kuhinje z deskami razpolovljene. Mogoče zato, ker ta perzonali nima potrebnega vodnjaka, ali pa zato, ker je perzonali podoben starodavni jeklarniški Vzrokov za to ime je menda še več, toda kljub vsem pomanjkljivostim so delavstva perzonali potrebni in dragoceni, kakor so dragocene skoraj vse stvari, ki jih primanjkuje. In nazadnje se da dokazati, da morajo biti delavci sploh zadovoljni, da jim jeklarna daje stanovanja. Toda dokazati se da tudi to, da je prenovitev perzonalov nujna potreba.

Iz jeklarne so odpustili dolgoletnega delavca M. V. ki je bil več tednov v preiskovalnem zaporu radi obtožbe političnega prestopka. Zdaj čaka na končno razzodbo.

»Delavska Politika« ne dobliva nobenih

subvencij, zato poravnaj naročnino!

ko in se enkrat spet nasmejejo. Vsi na velikonočni ponedeljek v »Delavski dom«.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto, nedeljo in ponedeljek ob 8. uri zvečer (na Veliko nedeljo in ponedeljek tudi ob 3. uri pop.) vefilim češke produkcije »Vaški demon« z J. Stepničkovo v glavni vlogi. Med dodatki tudi risana šala in Univerzum zvočni tednik. — Sledi vefilim »Kitty«.

ŠOŠTANJ

Dobre letine se nadejajo nekateri letos. To bi seveda vsi želeli, vendar pa postaja upravičena bojazen, da dobre letine ne bo, če ne bodo pomagale pristojne oblasti in preskrbe revnim bajtarjem potrebno seme, zlasti krompir in fižol, ki ga domala ni mogoče nikjer dobiti. Morda bi se dalo v južnem delu države nabaviti potrebna semena, revni kmetje pa bi ga morali dobiti ali zastonj ali po zelo nizkih cenah, da bi s tem omogočili setev, kajti šele nato se bomo lahko veselili dobre letine.

IZ DRAVSKE DOLINE

Zadnje čase se čisto dogaja, da naročniki »Delavske Politike« ne prejemajo svojega lista ob dnevih, ko izide. Krivda leži izključno samo na poštnem osebuji, ki zlasti na pomožnih poštah dovoljujejo, da razni zagrizeni nasprotniki poprej prečitajo naš list, kot mi naročniki. Opozarjamo vse prizadete, da v bodoče časopis izročijo samo naslovnikom ali od njih pooblaščenim osebam, drugače bomo prisiljeni vložiti pritožbo na pristojno mesto.

Halo! Halo!

Največja izbira spomladanskega blaga v angleški in češki kvaliteti, po znane najnižjih in še starih cenah za damske in moške obleke, plašče, kostume, hubertuse, oficirske, železnič. in financ. uniforme, dobite samo v **Krojaške potrebščine!**

Velika odprodaja ostankov!

Češkem magazinu, Maribor
pri glavni policiji

ČRNA — MEŽICA

Po volitvah obratnih zaupnikov. Za predsednika obratnih zaupnikov je bil na seji dne 7. t. m. ponovno izvoljen s. Raušer Anton, za tajnika pa s. Dolinar Alojz. Po konstituiranju so se novi predstavniki delavstva podali k ravnatelju rudnika.

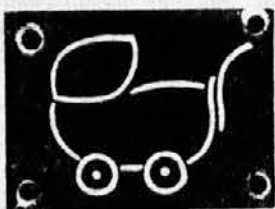
Potrpežljivost prehaja v ogorčenje. Naše delavstvo že čez tri mesece potrpežljivo čaka na rešitev vprašanja draginskih doklad, s čimer je najbolje dokazalo tudi razumevanje za težkoče podjetja. Ker pa draginja z dneva v dan bolj neznosno pritiska, postajajo razmere vedno bolj neznosne. Dolgovi rastejo, merodajni pa ne pokažejo prav nobenega razumevanja za težnje delavstva. Ogorčenje delavstva je vedno večje, kar je povsem razumljivo, saj je dolgo časa potrpežljivo čakalo na rešitev tega perečega vprašanja.

Novo izdani »Službeni red« predvideva največ določb le o dolžnostih delavcev napram podjetju, o pravicah delavstva pa jako malo. Nikakor ne zagovarjamo lenobe, toda če premočimo dolžnosti in pravice delavcev v tem službenem redu, pridemo do zaključka, da hoče kapitalistična družba na vsak način ponižati dostojanstvo človeka na nivo tovarne živine. Tako se je glasil dosedanj, tako se glasi popravljeni in tako se bo glasil tudi vsak v bodoče izdani službeni red dokler se ne bo delavstvo vzdržalo iz svoje zaspanosti in uveljavilo svoje pravice.

ČRNA PRI PREVALJAH

Seja »Vzajemnosti« se bo vršila dne 25. t. m. s pričetkom ob 8. uri zjutraj. Odborniki, udeležite se seje, ki bo zadnja pred občinim zborom.

Najnovejši modeli



Bogomir Divjak, Maribor - Ulica kneza Koclja 4

Nogavice - platenine (lastni izdelki), perilo, odeje, obleke, platno, kombinirane, nahrbtnike, volna, šiviljske potrebščine, predpasnike itd. kupite najugodnejše v trgovini **„MARA“**, Andrej Oset, Maribor, Koroška cesta št. 26 (poleg tržnice).

Priporočila se

PREDTISKARIJA
za vse vrste ročnih del
NIFERGAJ,
MARIBOR, Koroška cesta št. 1

Klobuke

najnovjših barv in oblik dobite pri

Jos. Bogataj
Maribor, Gosposka ul. 3

Nizke cene. Strokovna postrežba.

Pred nakupom si oglejte izložbe.

Kolesa in šivalne stroje

proda po ceni in na male mesečne obroke

mehanič Rupert Draksler, Maribor, Vetrinjska ul. 11

Prevzamem vsakovrstna popravila koles, šivalnih strojev, gramofonov kakor tudi emajliranje, poniklanje in pokrovanje po najnižji ceni

Telefunken in Mediator

radio aparati

Meister kolesa in nadomestni deli

Gramofonske plošče, žepne svetilke in baterije, likalniki in kuhalniki, elektromaterijal, različni drugi materijal po najnižjih cenah pri

Radio Starkel-Maribor

Telefon 26-85

Trg Svobode št. 6

Telefon 26-85

Delavski pravni svetovalec

Izrabljanje vajeke (Trbovlje)

Če mojstrica Vaše hčerke-vajeke 7 mesecev ni prijavila in jo je nato še brez razloga odpustila, je predvsem kaznjiva po obrtnem zakon in jo javite sreskemu načelnstvu. Razen tega mora plačati Vaši hčerki ves ta čas vsaj po minimalni mezdi, ker v tem slučaju hčerka ni bila vajecka in mora dobiti odškodnino, ki odgovarja primerni mezdi pomožne delavke. Kot primerna pa se mora smatrati vsaj najnižja mezdica po uredbi o minimalnih mezdah.

Invalidnina (Ravna Reka)

Vprašanje: Žena, ki je po svojem možu, padlem v svetovni vojni, dobivala invalidnino do novega leta, nakar je ta invalidnina prestala. Ali jo more zahtevati in od koga?

Odgovor: Če je žena dobivala invalidnino po svojem možu, ki je padel v vojni, ji ta invalidnina še sedaj pristoji, če ji ni bila pravomočno odvzeta. Lani je izšla nova uredba o vojni invalidih in zato se naj prizadeta žena obrne s posebno vlogo z obrazložitvijo vseh zadevnih okoliščin na invalidsko sodišče. Pravice vojni invalidov so se z novo uredbo povečale in zato bi morala prizadeta dobiti odgovarjajočo invalidnino.

Poravnava (Smartno ob Dreti)

Vprašanje: Ker se je proti nama že vršila izvršba radi pravomočno razsojenega zahtevka, sva se z zahtevajočo stranko sporazumela na obročno odplačilo in sklenila posebno poravnavo, tako da sva dolžna plačati le din 8000. Za stroške in obresti sva zahtevajoči stranki odstopila vse lastninske pravice, ki jih imava na strojih in delavnici. Sedaj pa advokat zahtevajoče stranke terja od naša stroške, češ, da ta delavnica še ni prodana. Ali morava stroške trpeti midva?

Odgovor: Ker sta sklenila poravnavo z zahtevajočo stranko, je odločilna le ta poravnava in ne sodbe, ki so bile prej izrečene. Kot iz poravnave izhaja, je zahtevajoča stranka prevzela vse še neplačane stroške. Vi ste na za stroške in za obresti odstopili vse lastninske pravice na strojih in delavnici. S tem ste stroške in obresti že poravnali in zahtevajoči stranki dolgujete le znesek din 8000. Nasprotno stališče zastopnika zahtevajoče stranke ni upravičeno z ozirom na vsebino te poravnave. Razen če je bil poleg te poravnave še sklenjen kak poseben dogovor. V tem primeru je seveda upoštevati tudi to in se po tem ravnati.

KLOBUKE

otroške od din 30, 34, 42, moške 42, 52, 72
Obleke, perilo, čevlje, nogavice, pomladanske plašče itd. nudi najugodnejše konfekcija

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Kako pridete najceneje do velikonočne šunke? Čisto enostavno!

Doma na podstrešju, dvorišču, vrtu, drvarnici, kleti in drugod leži polno starega železja, pločevine, cunj, steklene in papirja, kar najugodnejše prodate pri znani trdki

Justin Gustinčič,
Maribor, Kneza Koclja ul. 14

Težno, vogal Ptujске in Tržaške c.

Naj letos ne ostane nobena hiša v Mariboru brez velikonočne šunke!

Kotiček sodružic

Pomladanski praznik

...Pomlad je najlepši čas v letu, je prerčenje zemlje in prerčenje duše. Polagoma se odmika zima, jutra so že bolj zgodnja in kmalu bo v polmraku že tu in tam zažvižgal kos. V snegu, kolikor ga je še ostalo na najbolj osončnih straneh, ni več zdravja in beline, je samo še zadnji strah pred toplimi sončnimi žarki. Vsak dan prikukajo nove cvetke, najprej samo belobarvne v spomin na sneg, ki ga nič več ne bo. Zvončki, norice, teloh, podleski, marjetice, narcisi, prve nam oznanjajo pomlad. Za belo pride modra barva vijolice, jetrnika in pasjega zoba, šele potem prikljče vedno bolj zlato sonce rumeno trobentico, regrat in zlatice...

Tako smo tudi mi, ki smo sedaj gospodinjice, pisale nekoč šolske naloge o pomladi: gledale in doživljale vse podobe, ki spadajo k pomladi, rožice in ptičke, ki si delajo gnezdo, v naravi polno ljudi, hrepenečih po soncu, kraj gozda in ob potoku zaljubljen parček. Sedaj je pa vse to za gospodinjico že pravljica, od prelepega pomladanskega časa ji je ostalo samo — pomladansko čiščenje. Tudi če ne bi hotela, že pomladanski zrak sam jo prisili, da misli na čiščenje stanovanja, da si uredi in pospravi dom. Največje zadoščenje ima, ko zablesti o prazničnih stanovanjih vse prenovljeno in očiščeno, ko izgine vsa trohnoba iz kotov, o je vse veselo, prostrano in izčiščeno.

Vendar pa naj gospodinja pri vsem delu vseeno ne pozabi, da je pomladanski praznik tudi zanj prišel, naj bo tudi ona v nedeljo in praznik, ko so vsi družinski člani doma, bolj praznična. Da se je ne bodo o prazničnih domači opravki držali ko klop, naj ne čaka z ureditvijo stanovanja vse do zadnjega. Če je pravočasno pričela s pomladanskim čiščenjem, je zdaj že gotova in naj samo še okraši stanovanje s cveticami. Za dinar zvončkov, teloh ali mačic naj odkupi revežu, pa bo ves dom lepši in res prazničen. In če je še kje kako delo ostalo kljub vsemu naporu, saj še bo pozneje za vse dovolj časa. Tudi kuho si je treba

ba o prazničnih smiselno poenostaviti, kar ni težko, če so pirhi, potice in gnjat. Najvažnejše in najlepše darilo, ki ga lahko nudi gospodinja svoji družini za praznike, je obilo dobre volje in notranjega sonca, pa bo pomladanski praznik lep, vseeno če se bo smejalo sonce skozi šipe ali pa bo nebo oblačno. Zato naj ne pozabi vsaj za nekaj dni odložiti vse skrbi in težave!

Pirhi — veselje otrok

Največ veselja imajo otroci vedno le s pirhi, še za potice in gnjat jim ni toliko. Letos so sicer jajca draga, ker so putke zimi zamrile in še nočejo nič pravi nesti, a prav gotovo se bodo še vseeno našli dinarji za pirhe. Barvo za pirhe navadno kupimo. Rumeno barvo pa si lahko sami napravimo, če skuhamo lupine čebule in damo v to vodo jajca. Radi pa tudi napišemo na pirhe razne izreke ali imena. Napisati pa moraš na pirhe z raztopljenim voskom, preden jih daš barvat. Če nimaš prave pisalke za pirhe, poskusi kar z navadnim peresom. Ko so pirhi že pobarvani in posušeni, odkrhnemo vošek previdno stran in ostane na jajcu bela pisava. Lahko pa tudi pišeš na pirhe s solno kislino. Vzemi primerno gosje ali kurje pero, pomoči v solno kislino in napiši na jajce, kar pač hočeš. Ko se posuši, daš jajce barvat kakor običajno, a pisava ostane bela. — Če pa hočeš pisati na že pobarvan pirh, moraš to storiti s citronovo kislino. Pravijo tudi, da se da pisati z raztopljenim lojem; potem, ko je pisava že suha, jo pa splakneš z vinskim kisom.

Najlepše so podajo pirhi na mizo v steklenem krožniku ali stekleni skledi. Za spremembo pa si lahko napravimo na mizi gnezdece. Velik krožnik ali skledo obložimo z mahom, na njega pa damo raznobarvne pirhe. Leni so tudi pirhi v košarici iz vrbovih šibic, okoli pa razne pomladanske cvetice. Taka praznična miza s pirhi, pa še morda s potico in gnjatjo, če jo družina premore bo ostala otroku v sončnem spominu vse življenje.

Za potovanje

Ročne kovčge, nahrbtnike, listnice, denarnice, nogometne žoge, gamaše itd. priproča



Telef. 22-07

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova c. 13

Rupajte samo pri naših oglaševalcih!

Za praznike

dobite za dom najboljša vina z znatnim popustom pri

Sencl, Maribor, Kneza Koclja ul.

Hrušovec nad 5 litrov
prodaja na veliko soboto po din 2—

Vaupotič, Košaki pri Mariboru

„LJUDSKA SAMOPOMOČ“

zavarovalna zadruga z o. j. v Mariboru, Aleksandrova cesta številka 47 v lastni palači

naznanja smrtnih slučajev svojih članov v mesecu februarja 1940

Krajnc Marko, delavec, Maribor
Ferk Ivana, vžitkarica, Nova vas p. Ptuj
Glogovšek Marija, vžitkarica, Trebež, p.
Artič
Zupanič Ivan, posestnik, Leskovec, p. Pragersko
Koprivnjak Bolto, poljedelec, M. Cerpenja, Krapinske Toplice
Šerbi Egidij, kurjač drž. žel. v pok. Studenci
Kenda Frančiška, posestnica, Kamnik
Boje Marija, vžitkarica, Prigoric
Bratina Marija, prevžitkarica, Križevci pri Ljutomeru
Podlessek Uršula, vdova delavca, Ruše
Valentan Julijana, poštna služiteljica, Maribor
Starji Fani, zasebnica, Krško
Čebin Julijana, vžitkarica, Sv. Urh, p. Zagorje ob Savi
Vuk Ivan, pos. sin, Brezule, p. Slivnica
Lederer Ana, zasebnica, Maribor
Deček Ivana, prevžitkarica, Maribor, Pobrežje
Vorbič Terezija, prevžitkarica, Košaki, Maribor
Amon Marija, prevžitkarica, Maribor, Pobrežje
Iovec Ivan, posestnik, Studenci
Čanžek Martin, prevžitkar, Sv. Miklavž, p. Šmarje pri Jelšah

Dogša Jakob, prevžitkar, Sredlšče
Soln Frančiška, prevžitkarica, Senovo, p. Rajhenburg
Šumak Martin, posestnik, Ljutomer
Bošnjak Ivan, prevžitkar, Parčiče, p. Braslovce
Weissbacher Alojz, posestnik, Hudina, p. Ptuj
Oblak Ivan, posestnik, Zabukovec, p. Griže
Spindler Marija, vžitkarica, Moravci, p. Mala Nedelja
Terglavčnik Matija, prevžitkar, Brester-nica, Maribor
Šošter Elizabeta, zasebnica, Jelovec, p. Makole
Potušek Jakob, prevžitkar, Sv. Štefan, p. Dol pri Hrastniku
Mrak Štefan, rud. upok., Retje, p. Trbovlje
Večaj Julijana, šivilja, Pikel, p. Poljčane
Zupan Ivan, usnjar, Maribor, Pobrežje
Cviki Marija, posestnica, Vinička vas, p. Sv. Peter pri Mariboru
Lesjak Ivan, poštni poduradnik v pok., Ljubljana
Butja Mate, zasebni uradnik v pok., Slance, p. Teharje
Kozel Marija, prevžitkarica, Gradišče, p. Sv. Barbara v Haložah
Pinterič Marija, vžitkarica, Sela, p. Brežice

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku **Din 301.160.—**

Članom, ki so pristopili po 1. novembru 1933 se izplača polna podpora — brez odbitka!

Kdor še ni član »LJUDSKE SAMOPOMOČI«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo! **ZADRUŽNO NAČELSTVO.**

JAKOB PERHAVEC

Maribor, Gosposka ulica šte. 9 — Telefon šte. 25-80

Izdelava likerjev. Desertna vina. Sirupi. Žganjarna. Vedno na zalogi: rum, konjak, likerji, slivovka, brinjevec, droženka in srbska klevovača. Specijaliteti: Grenčak in vermut. — Na debelo! — Na drobno!